

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 2 – Openbare orde

Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze publicatie.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Bestuurlijke Netwerkkarten.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en provincie Noord-Holland, 2025

Auteur(s) Merijn ten Dam, Samantha Daniels, Ernst Brainich
Contactpersoon Merijn ten Dam

Datum 2025
Status handboek
Versie 202504

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

2 Bevoegdheidenschema openbare orde

handhaving openbare orde

voor ongeregeldheden op de Noordzee, zie schema Noordzee, zeescheepvaart, havens

voor veiligheidsrisicogebied, stelsel bewaken en beveiligen, burgemeesterssluiting en openbaar-vervoerverbod, zie hierna

voor BES-eilanden, zie schema Rampenbestrijding algemeen

bedreiging openbare veiligheid algemeen met inbegrip van de BES-eilanden

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			
1a. inlichtingen	1a. eenieder aan minister van JenV indien inlichtingen worden verlangd dan wel gevorderd	1a. art. 5 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	1a. in werking te stellen noodrecht, KB vereist art. 50 Wet veiligheidsregio's heeft alleen betrekking op rampen, niet op openbare orde

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1b. overheden onderling, in verband met toepassing aanwijzingsbevoegdheden ex art. 15 lid 3 en 16 lid 2 Politiewet 2012	1b. burgemeester en minister van JenV	1b. art. 17 Politiewet 2012	
1c. overheden onderling in verband met aanwijzingsbevoegdheden ex art. 41 en 42 Wet veiligheidsregio's	1c. voorzitter veiligheidsregio, commissaris van de Koning en minister van JenV	1c. art. 43 Wet veiligheidsregio's	1c. het woord 'crisis' betreft alle vitale belangen, waaronder de handhaving van de openbare orde. De aanwijzingsbevoegdheden van de Wet veiligheidsregio's en de Politiewet 2012 overlappen elkaar; deze wetten zijn niet op elkaar afgestemd
2. bevoegdheden politie	2. politieambtenaar, onder verantwoordelijkheid burgemeester	2. art. 3 Politiewet 2012	2. betreft handhaving van de rechtsorde en hulpverlening
3. bevoegdheden burgemeester algemeen			3. de bevoegdheid van de burgemeester tot het opleggen van een huisverbod op grond van de Wet tijdelijk huisverbod maakt deel uit van zijn hulpverleningstaak, niet van handhaving van de openbare orde (<i>Stb.</i> 2008, 421). Dat geldt ook voor zijn bevoegdheid tot het gelasten van inbewaringstelling op grond van art. 29 Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en zijn bevoegdheid tot het treffen van een crisismaatregel op grond van art. 7.1 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
3a. normale bevoegdheden op lokaal niveau			
3a.1. gezag over politie	3a.1. burgemeester	3a.1. art. 11 Politiewet 2012	
3a.2. optreden tegen overtredingen indien door een overtreding de openbare orde wordt verstoord of dreigt te worden verstoord	3a.2. burgemeester	3a.2. art. 172 lid 1 en 2 Gemeentewet	3a.2. op grond van art. 172 lid 2 Gemeentewet is beperking van grondrechten niet mogelijk
3a.3. lichte bevelsbevoegdheid in het algemeen (licht: in tegenstelling tot noodbevelsbevoegdheid van art. 175 Gemeentewet)	3a.3. burgemeester	3a.3. art. 172 lid 3 Gemeentewet	3a.3. art. 172 lid 3 Gemeentewet is ook toepasbaar als er geen wettelijk voorschrift is overtreden
3a.4. lichte bevelsbevoegdheid t.a.v. een persoon die herhaaldelijk individueel of groepsgewijs de openbare orde heeft verstoord of bij groepsgewijze verstoring van de openbare orde een leidende rol heeft gehad.	3a.4. burgemeester	3a.4. art. 172a en 172b Gemeentewet	3a.4. en 3a.5. ingevoegd bij de Wijziging van de Gemeentewet, het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht ter regeling van de bevoegdheid van de burgemeester en de bevoegdheid van de officier van justitie tot het treffen van maatregelen ter bestrijding van voetbalvandalisme, ernstige overlast of ernstig belastend gedrag jegens personen of goederen (maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<p>Ook lichte bevelsbevoegdheid t.a.v. een persoon die gezag uitoefent over een minderjarige jonger dan 12 jaar die herhaaldelijk groepsgewijs de openbare orde heeft verstoord</p>			<p>ernstige overlast, <i>Stb.</i> 2010, 325). Zie verder de Handreiking Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast, blg-78826 bij <i>Kamerstukken II</i> 2009/10, 28 684, nr. 284</p> <p>de KNVB kan een (privaatrechtelijk) stadionverbod opleggen op grond van de Standaardvoorwaarden KNVB of op grond van de volmacht van de betaaldvoetbalorganisaties. De burgemeester kan een (publiekrechtelijk) stadionomgevingsverbod opleggen op grond van de APV</p> <p>voor Europese samenwerking, zie Resolutie van de Raad van 3 juni 20210 betreffende een geactualiseerd handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregelde heden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken ("EU-voetbalhandboek") (<i>PbEU</i> 2016, C 444/1) en Resolutie van de Raad van 17 november 2003 met het oog op de oplegging in de lidstaten van een stadionverbod bij voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (<i>PbEU</i> 2003, C 281/1)</p>
3a.5. gedragsaanwijzing	3a.5. officier van justitie	3a.5. art. 509hh lid 1 en 2 Wetboek van Strafvordering	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
3a.6. openbare orde raadsvergaderingen	3a.6. burgemeester	3a.6. art. 26 Gemeentewet	
3a.7. toezicht op openbare samenkomsten en gemakkelikheden alsmede op publiek toegankelijke gebouwen en bijhorende erven, dus evenementen, horeca e.d. - bevelsbevoegdheid, bijv. ontruimen van een brandgevaarlijk gebouw - uitvoering verordeningen op dit terrein	3a.7. burgemeester	3a.7. art. 174 Gemeentewet	3a.7. aan de hand van de evenementenvergunning op grond van de APV kan de burgemeester vooraf eisen stellen en handhaven. Voetbalwedstrijden vallen in het algemeen onder de evenementenvergunning. Indien dat niet zo is, vindt afgelasting van overheidswege plaats op grond van art. 175 Gemeentewet Openbare manifestaties vallen niet onder de evenementenvergunning, zie hierna onder 3a.8
3a.8. openbare manifestaties: optreden naar aanleiding van een kennisgeving of het niet gedaan hebben van een kennisgeving of in het algemeen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding van wanordelijkheden	3a.8a. gemeenteraad	3a.8. art. 3 en 4 Wet openbare manifestaties, bij verordening gemeenteraad (opgenomen in APV)	3a.8. verschil met evenementen: vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, vrijheid van vergadering en betoging

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	3a.8b. burgemeester	3a.8b. art. 5 t/m 8 Wet openbare manifestaties, bij beschikking, aanwijzing, opdracht	
3b. noodbevoegdheden op lokaal niveau	3b. burgemeester		<p>3b. deze noodbevoegdheden zijn vormvrij, geen KB vereist</p> <p>noodrecht maakt afwijking van wetgeving mogelijk, m.u.v. grondwettelijke voorschriften</p> <p>grondrechten: beperking van uitsluitend door internationaal recht beschermde mensenrechten is mogelijk (bewegingsvrijheid, zoals avondklok of weren voetbalsupporters, m.u.v. vrijheidsbeneming, zie daarvoor bestuurlijke ophouding, onder 3c)</p> <p>opperbevel ex art. 5 Wet veiligheidsregio's heeft geen betrekking op handhaving van de openbare orde</p>
3b.1. noodbevel		3b.1. art. 175 Gemeentewet	3b.1. vormvrij noodrecht, geen KB vereist
3b.2. noodverordening		3b.2. art. 176 lid 1 Gemeentewet; zie verder 7b	3b.2. vormvrij noodrecht, geen KB vereist
3c. bestuurlijke ophouding	3c. burgemeester	3c. art. 154a en 176a Gemeentewet	3c. art. 154a: op grond van raadsverordening;

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			art. 176a: indien groepen van personen onderdelen van een noodbevel (art. 175 Gemeentewet) of noodverordening (art. 176 Gemeentewet) niet naleven

4. regionaal beleidsteam (RBT)

4a. bevoegdheden voorzitter veiligheidsregio	4a. voorzitter veiligheidsregio	4a. art. 39 lid 1 Wet veiligheidsregio's bevoegdheidsovername van: - art. 4 t/m 7 Wet veiligheidsregio's; - art. 172 t/m 177 Gemeentewet, m.u.v. art. 176 lid 3 t/m 6 Gemeentewet; - art. 11, 14 lid 1, 56 lid 1 en 4 en 62 lid 2 Politiewet 2012; - art. 5 t/m 9 Wet openbare manifestaties	4a. deze bevoegdheden gaan van rechtswege over op het moment dat de voorzitter het regionaal beleidsteam bijeenroept het regionaal beleidsteam als zodanig beschikt niet over bevoegdheden deze overgang van bevoegdheden heeft alleen betrekking op de crisis (incl. ramp) waarvoor het RBT bijeen is geroepen. Elke burgemeester kan nog steeds van zijn bevoegdheden gebruikmaken in verband met lokale verstoringen en ongevallen, waar nodig in overleg met de voorzitter veiligheidsregio, met het oog op afstemming van maatregelen en inzet van middelen
4b. aanwijzingen inzake samenwerking	4b. commissaris van de Koning	4b. art. 41 Wet veiligheidsregio's jo. art. 5a Ambtsinstructie commissaris van de Koning;	4b. deze aanwijzingen betreffen alleen de samenwerking; voor aanwijzingen inzake de maatregelen zelf, zie onder 7a.4

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
		zie onder 7a.4	aanwijzing is een ander woord voor bevel
5. bijstand ter handhaving openbare orde			
5a. bijstand voor een regionale politie-eenheid			
	5a.1. verzoek burgemeester of officier van justitie aan korpschef, met zienswijze van regioburgemeester, tenzij spoed	5a.1. art. 56 lid 1 en 2 Politiewet 2012	5a. de bijstandsregeling van art. 51 Wet veiligheidsregio's kan ook betrekking hebben op handhaving van de openbare orde, zij het dat de politieregio geen deel uitmaakt van de veiligheidsregio
	5a.2. minister van JenV: opdracht aan korpschef	5a.2. art. 56 lid 4 Politiewet 2012	5a.2. op verzoek van burgemeester of regioburgemeester
5b. bijstand door krijgsmacht, zie schema defensie			
5c. inzet bijzondere bijstandseenheden, zie de schema's defensie en justitie			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
5d. bijstand in het kader van bewaken en beveiligen, zie hieronder			
5e. buiten werking stellen enkele bijstandsbepalingen (met uitzondering van bepalingen inzake bijstand door krijgsmacht en inzet bijzondere bijstandseenheden)	5e. minister van JenV	5e. art 10 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	5e. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
5f. grensoverschrijdende politie samenwerking en bijstand (ook ter handhaving van de openbare orde), zie schema justitie en terrorisme			
6. penitentiaire inrichtingen zie het schema justitie en terrorisme			
7. centralisatie: aanwijzingen, opschorten noodverordening, vernietiging/schorsing, overname en eigen maatregelen			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
7a. aanwijzingen			<p>7a. hier staan vermeld de aanwijzingsbevoegdheden krachtens de Gemeentewet, de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag en de Ambtsinstructie commissaris van de Koning. Daarnaast gelden de aanwijzingsbevoegdheden krachtens de Wet veiligheidsregio's, zie schema rampenbestrijding algemeen. Deze zijn niet op elkaar afgestemd</p> <p>een aanwijzing is een ander woord voor een bevel</p> <p>'meer dan plaatselijke betekenis' hoeft niet in te houden 'bovengemeentelijk'</p>
7a.1. beleidsaanwijzingen aan burgemeester	7a.1. commissaris van de Koning	7a.1. art. 172 lid 4 Gemeentewet	art. 16 lid 1 Politiewet 1993 (oud) komt terug in art. 172 lid 4 Gemeentewet, zie <i>Kamerstukken 2010/11</i> , 32 822, nr.3, p. 22
7a.2. bijzondere aanwijzingen aan burgemeester	7a.2. commissaris van de Koning	7a.2. art. 6 lid 2 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7a.2. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7a.3. algemene en bijzondere aanwijzingen aan commissaris van de Koning, burgemeester en voorzitter veiligheidsregio	7a.3. minister van JenV	7a.3. art. 15 lid 3 Politiewet 2012; art. 6 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7a.3. art. 6 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag betreft in werking te stellen noodrecht en vereist een KB. Art. 15 lid 3 Politiewet 2012 is niet afgestemd op deze bepaling. Dezelfde noodbevoegdheid tot het geven van bijzondere aanwijzingen bestaat

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			daardoor zowel vormvrij als op grond van inwerkingstelling bij KB
7a.4. aanwijzingen aan rijksambtenaren	7a.4. commissaris van de Koning	7a.4. art. 2 lid 3 Ambtsinstructie commissaris van de Koning; zie ook onder 4b inzake art. 41 Wet veiligheidsregio's	7a.4. deze aanwijzingen kunnen alleen betrekking hebben op de wijze waarop de bij de provincie werkzame rijksambtenaren en personen deel uitmakend van de krijgsmacht met elkaar en met besturen van gemeente, provincie en waterschap samenwerken. Naast de rijksheren kunnen dat bijvoorbeeld ook rijksinspecteurs zijn. De minister van het beleidsterrein in kwestie kan de aanwijzing van de commissaris ongedaan maken (zie ook art. 1, 2 lid 1 en 2 en art.4.1 Ambtsinstructie commissaris van de Koning)
7b. noodverordening: bekrachtiging gemeenteraad, beroep burgemeester bij commissaris van de Koning tegen niet-bekrachtiging; opschorting door commissaris van de Koning zolang noodverordening niet bekrachtigd is	7b. gemeenteraad, burgemeester, commissaris van de Koning	7b. art. 176 lid 2 t/m 6 Gemeentewet	
7c. vernietiging en schorsing van een besluit gemeentebestuur	7c. bij KB	7c. art. 268 Gemeentewet jo. afd. 10.2.2 en 10.2.3 Algemene wet bestuursrecht	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
7d. overname en eigen maatregelen centrale overheid		7d. hoofdstuk II Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d. in werking te stellen noodrecht, KB vereist instelling censuur, zie ook schema media en openbaarheid
7d.1. voorzien in bevoegdheden commissaris van de Koning en burgemeester voor openbare orde en veiligheid ('overname')	7d.1. minister van JenV	7d.1. art. 7 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.1. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.2. beperken vertoeven in open lucht	7d.2. minister van JenV	7d.2. art. 8 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.2. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.3. personen bevelen een gebied te verlaten of verbieden zich daarheen te begeven of daarin terug te keren	7d.3. minister van JenV	7d.3. art. 9 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.3. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.4. invoering vergunningstelsel samenkomsten en vergaderingen	7d.4. burgemeester	7d.4. art. 11 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.4. in werking te stellen noodrecht, KB vereist

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
7d.5. verbieden vertoningen in het openbaar	7d.5. minister van JenV	7d.5. art. 12 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.5. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.6. beperkende bepalingen, verbieden, geschriften, etc.	7d.6. minister van JenV	7d.6. art. 13 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.6. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.7. post/bericht van post of telecommunicatie in beslag nemen, etc.	7d.7. autoriteiten aangewezen door minister van JenV	7d.7. art. 14 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.7. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.8. onderzoek kleding en lichaam	7d.8. burgemeester	7d.8. art. 15 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.8. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.9. binnentreden	7d.9. burgemeester	7d.9. art. 16 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.9. in werking te stellen noodrecht, KB vereist zie ook art. 7 lid 2 Politiewet 2012 en art. 149a Gemeentewet
7d.10. onderzoek etc. voorwerpen	7d.10. autoriteiten aangewezen door minister van JenV	7d.10. art. 17 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.10. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
7d.11. interneren	7d.11. minister van JenV en commissaris van de Koning	7d.11. art. 18 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	7d.11. in werking te stellen noodrecht, KB vereist

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
8. tijdelijke afwijking van Europese regelgeving i.v.m. handhaving openbare orde, zie schema buitenlandse zaken en vreemdelingen, onder vreemdelingen			
9. optreden militair gezag, zie schema defensie			
10. rechterlijke bevelen ter handhaving openbare orde: gedragsregels, inverzekeringstelling	10. rechter-commissaris	10. art. 540-550 Wetboek van strafvordering	

veiligheidsrisicogebied

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1a. aanwijzing veiligheidsrisicogebied door burgemeester	1a. burgemeester krachtens verordening van de gemeenteraad, uitvoering officier van justitie	1a. art. 151b Gemeentewet, verordening van de gemeenteraad (opgenomen in APV)	1a-b. bij verstoring van de openbare orde of ernstige vrees daarvoor door de aanwezigheid van wapens

1b. spoed instelling	1b. burgemeester in overleg met officier van justitie	1b. art. 174b lid 1 en 2 Gemeentewet	1b. in een onvoorziene, spoedeisende situatie, voor ten hoogste twaalf uur
----------------------	---	--------------------------------------	--

2. instelling veiligheidsrisicogebied door officier van justitie of door regering, zie het schema justitie en terrorisme

stelsel bewaken en beveiligen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie overheden onderling, i.v.m. toepassing aanwijzingsbevoegdheden ex art. 15 lid 3 en 16 lid 2 Politiewet 2012	1. burgemeester en minister van JenV	1. art. 17 Politiewet 2012	1. uitgangspunten zijn: eigen verantwoordelijkheid burger/bedrijf; optreden overheid: decentraal tenzij. Art. 16 Politiewet 2012 regelt alleen het rijksofbeeld, dat wil zeggen de ministeriële bevoegdheid om objecten en diensten aan te wijzen waarvan bewaking of beveiliging door de politie noodzakelijk is. Persoonsbeveiliging is niet genoemd in art. 16 lid 1 Politiewet 2012, maar wel in art. 1 lid 2 Politiewet 2012 als onderdeel van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Persoonsbeveiliging

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<p>binnen het Rijksdomein vindt plaats op grond van art. 42 lid 1 Politiewet 2012 (taak landelijke politie-eenheden, in een aantal gevallen door Koninklijke marechaussee, zie art. 4 lid 1 onder b). Daarbij kunnen een regionale eenheid en de Koninklijke marechaussee bijstand verlenen, waarbij de minister van JenV aanwijzingen kan geven, zie art. 43 lid 3 Politiewet 2012</p>			
<p>2. maatregelen</p>			
<p>2a. aanwijzen objecten en diensten waarvan bewaking of beveiliging door politie noodzakelijk is</p>	<p>2a. minister van JenV; een burgemeester kan daartoe een verzoek indienen, hoewel dat niet is geregeld</p>	<p>2a. art.16 lid 1 Politiewet 2012</p>	
<p>2b. uitvoering besluit onder 2a</p>	<p>2b. uitvoering burgemeester voor zover bewaking/beveiliging plaatsvindt ter handhaving openbare orde; uitvoering officier van justitie voor zover bewaking/beveiliging</p>	<p>2b. art. 16 lid 2 en 3 Politiewet 2012</p>	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	plaatsvindt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde		
3. bijstand in het kader van bewaken en beveiligen, bijstand aan landelijke eenheid door regionale eenheden i.v.m. persoonsbeveiliging	3. opdracht door minister van JenV aan korpschef	3. art. 56 lid 5 Politiewet 2012	
4. aanwijzingsbevoegdheden, zie hierboven onder handhaving openbare orde, centralisatie (art. 16 Politiewet 2012)			

huisvesting: burgemeesterssluiting

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. sluiting pand voor handhaving openbare orde of opiumwetgeving	1 burgemeester	1. 174a of 174 Gemeentewet art. 13b Opiumwet	1. op grond van art. 13b Opiumwet ook van toepassing op woningen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2. onteigening voor handhaving van de openbare orde of van opiumwetgeving omdat de maatregelen onder art. 13b Woningwet geen uitkomst bieden	2. gemeenteraad	2. art. art. 11.8 Omgevingswet jo art. 13b Woningwet; art. 11.9 Omgevingswet jo art. 13b Woningwet	

openbaarvervoersverbod

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. opleggen openbaarvervoersverbod en/of stationsverbod vanwege onder meer (mogelijke) verstoring van orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfspgang	1. toezichthouder en opsporingsambtenaar	1. art. 98 jo. 72 Wet personenvervoer 2000	

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

Art. 35 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 35) als in werking moeten worden gesteld (art. 1).

**) Beperking van grondrechten is niet hetzelfde als een inbreuk op (afwijken van) grondrechten; dat laatste is alleen mogelijk ten tijde van de algemene noodtoestand.